

Turun yliopiston ylioppilaskunnan Yhdenvertaisuusohjelma 2024

Sisällysluettelo

1	2
2	3
3	3
4	3
5	3
6	4
7	5
8	5
9	6
10	7
11	8
12	9
13	9
14	10
15	11
16	11
17	13
18	15
19	16
20	16
21	18
22	19
23	
24	
25	
26	
27	
28	

29 1. Johdanto

30 TYYn yhdenvertaisuusohjelma on edustajiston hyväksymä toimintaa ohjaava linjaus
31 ylioppilaskunnan yhdenvertaisuustyön tavoitteista. Ohjelma täydentää
32 ylioppilaskunnan poliittista linjapaperia sekä strategisia tavoitteita
33 yhdenvertaisuuskysymysten osalta. Se on tarkoitettu ennen kaikkea TYYn sisäisten
34 elinten välineeksi. Yhdenvertaisuus on yksi TYYn keskeisistä arvoista. Kaikkien
35 perustehtävässä määriteltyjen elementtien toteutumiselle on ensiarvoisen tärkeää
36 se, että opiskelija tuntee itsensä yhdenvertaiseksi yliopistoyhteisön jäseneksi.
37 Yliopiston ja ylioppilaskunnan lisäksi TYYn järjestöjen toiminnalla suuri merkitys
38 yhdenvertaisuuden toteutumisessa yliopistoyhteisön jokapäiväisessä elämässä.
39 Käsillä olevan ohjelman tarkoitus on siksi paitsi ohjata TYYn toimintaa, mutta myös
40 linjata TYYn jäsenille tarkoitettun yhdenvertaisuusoppaan sisällöstä.
41 Yliopistoyhteisön yhdenvertaisuus on myös jäsentensä vastuulla.

42 TYYn yhdenvertaisuusohjelman tavoitteena ovat yhdenvertainen ja tasa- arvoinen
43 yliopistoyhteisö ja yhteiskunta. TYY on feministinen ja antirasistinen toimija
44 Yhdenvertaisuusohjelmaansa toteuttamalla TYY pyrkii siihen, että opiskelijat voivat
45 toteuttaa itseään vailla pelkoa syrjinnästä niin yliopistossa, TYYn järjestöissä kuin
46 arkielämässään yliopistoyhteisön ulkopuolella.

47 Suomen perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lain
48 yhdenvertaisuutta käsittelevässä pykälässä todetaan lisäksi, että "ketään ei saa
49 ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän,
50 kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai
51 muun henkilöön liittyvän syyn perusteella." (Perustuslaki 6 § 2). Vuoden 2014 lopussa
52 voimaan tullut yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perustuslaissa mainittujen
53 ominaisuuksien lisäksi (sukupuolta lukuun ottamatta) seuraavien henkilöön
54 liittyvien syiden perusteella: kansalaisuus, poliittinen toiminta,
55 ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet ja seksuaalinen suuntautuminen.
56 Sukupuolten tasa-arvoa ja sen edistämistä käsitellään erikseen laissa naisten ja
57 miesten välisestä tasa-arvosta, jossa myös kielletään syrjintä sukupuoli-identiteetin
58 tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

59 Yhdenvertaisuuslainsäädäntö velvoittaa sekä yliopistoa että TYYtä. Yliopiston tulee
60 edistää ja arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista paitsi työnantajan, myös
61 koulutuksen järjestäjän näkökulmasta. TYYn kohdalla velvoite koskee ennen
62 kaikkea TYYtä työnantajana. Lisäksi ylioppilaskunnan tulee edistää
63 yhdenvertaisuuden toteutumista myös laajemmin – onhan ylioppilaskunnan
64 tarkoitus "olla jäsentensä yhdysiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia
65 ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä
66 pyrkimyksiä" (Yliopistolaki 46 § 1).

67 1.1 Lukuohje

68 Jotta tavoitteet saavutetaan, on niille kirjattu vastuusektorit tai toimijat ja
69 tavoitteiden edistymistä tukevat toimenpiteet. Kunkin tavoitteen kohdalle on
70 kirjattu tahot, jotka ovat tavoitteen edistämisestä ja toimenpiteiden toteuttamisesta
71 päävastuussa. Näitä sektoreita TYYn toimistolta ovat sosiaalipolitiikka (sopo),
72 koulutuspolitiikka (kopo), yhdenvertaisuus (yv), kansainvälisyys (kv), järjestöt sekä
73 pääsektori. Lisäksi mainittuna ovat TYYn häirintäyhdyshenkilöt, edustajiston
74 puheenjohtajisto (epj) sekä edustajiston toimikunnat.

75 Tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu neljän pääotsikon alle; Yhdenvertaisuuden
76 edistämisen toimialueet, Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY), järjestöt sekä
77 yliopisto ja ylioppilaskunta. Osiossa kuusi esitellään dokumentin seurantaan varten
78 olevat toimenpiteet. Lisäksi dokumentin lukemista tukevat TYYn nettisivuilta
79 löytyvä käsitteenmäärittelydokumentti sekä TYYn laajemmalle yhteisölle tarkoitettu
80 yhdenvertaisuusopas.

81

82 2. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet

83

84 Tässä kappaleessa tuodaan esille yhdenvertaisuusohjelman tavoitteita ja
85 toimenpiteitä teemoitettuina toiminta-alueina, joihin ylioppilaskunnassa tulee
86 kiinnittää huomiota. Toiminta-alueiden sisältöinä ovat 1) eri-ikäiset opiskelijat, 2)
87 alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli, 3) uskonto, maailmankatsomus ja
88 vakaumus, 4) poliittinen ja ammattiyhdistystoiminta, 5) perhe- ja hoivasuhteet, 6)
89 sukupuoli, sukupuolen ilmaisu, kehon sukupuolitettut piirteet ja seksuaalinen
90 suuntautuminen ja 7) terveydentila ja vammaisuus.

91 Mainitut toiminta-alueet eivät ole täydellinen lista, ja ylioppilaskunnan tuleekin
92 kehittää jatkuvasti toimintaansa yhdenvertaisemmaksi kriittisestä näkökulmasta.
93 Erityistä huomiota tulee kiinnittää marginalisoituihin ihmisryhmiin.
94 Intersektionaalisessa feminismissä pyritään purkamaan syrjintää läpileikkaavasti
95 erilaisten identiteetti-positioiden tarkastelun avulla. Yhdenvertaisuutta edistettäessä
96 tulee tiedostaa rakenteellinen syrjintä, joka vaikuttaa esimerkiksi kielen, käsitysten,
97 kulttuurin, lakien, kasvatuksen ja instituutioiden kautta.

98 2.1 Ikä

99 Ikäsyrjinnällä tarkoitetaan sellaista toimintaa, joka estää tai vaikeuttaa henkilön
100 osallistumista ylioppilaskunnan tai opiskelijayhteisön toimintaan hänen iästään
101 johtuen. Toimintaympäristön nuorekkuus voi vaikeuttaa iäkkäämpien
102 opiskelijoiden ja työntekijöiden osallistumista toimintaan. TYY pyrkii edistämään eri-
103 ikäisten osallisuutta ja pyrkii toiminnallaan vähentämään niitä esteitä, jotka voivat
104 aiheuttaa eri-ikäisten ihmisten eriarvoisuutta.

105 **Edunvalvonta huomioi eri-ikäiset ja eri elämänvaiheessa olevat opiskelijat.** (kopo,
106 sopo, yv ja kaikkien toimielinten puheenjohtajat)

- 107 – Huomioidaan opiskelijoiden eri ikäryhmät ja elämäntilanteet esimerkiksi
108 jäsenkyselyitä laadittaessa, jotta saadaan tietoa ikäryhmien ja erilaisissa
109 elämäntilanteessa olevien opiskelijoiden erityistarpeista, tuutori- ja
110 järjestökoulutuksissa, puheenjohtajana kaikissa TYYn toimielimissä,
111 kannanotoissa ja lausunnoissa.

112
113

114 **2.2 Alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli**

115 Turun yliopiston ylioppilaskunta on kansainvälinen ja monikulttuurinen yhteisö. TYY
116 edistää yhdenvertaisuutta aktiivisesti alkuperän, kansalaisuuden, etnisyyden ja
117 kielen perusteella toiminnassaan. Valkoisuusnormi tuottaa usein hierarkkisia
118 ajatusrakennelmia, jossa valkoinen eurooppalaisuus nähdään muita kulttuureja
119 ylempänä tai parempana. Kaikilla on vastuu rassististen rakenteiden purkamisessa.

120 **TYYn virallinen kieli on suomi, mutta TYY viestii johdonmukaisesti kaksikielisesti:**
121 **suomeksi ja englanniksi.** (kv, tapahtuma ja TYYn hallitus, viestintä)

- 122 – Julkaistaan hakukuulutukset TYYn eri toimijaryhmiin aina suomeksi ja
123 englanniksi.
- 124 – Käytetään TYYn toimijaryhmien sisäisessä viestinnässä aina suomen lisäksi
125 englantia, kun ryhmään kuuluu henkilöitä, jotka eivät osaa suomea.
- 126 – Huomioidaan kansainväliset opiskelijat TYYn kulttuuritapahtumissa
127 esimerkiksi juontamalla tilaisuudet englanniksi ja suomeksi.
- 128 – Luodaan opiskelijayhteisö, jossa vallitsee moninaisia kulttuureja sekä
129 alkuperää kunnioittava ja ennakkoluuloton ilmapiiri.
- 130 – Järjestetään ja edistetään toimintaa ja tapahtumia, jossa suomalaiset ja
131 kansainväliset opiskelijat kohtaavat.
- 132 – TYYn tapahtumien markkinoinnissa ja toteutuksessa huomioidaan
133 kulttuurien ja alkuperän moninaisuus ja panostetaan avoimuuteen.
- 134 – Opastetaan järjestöjä kunnioittamaan kulttuureita järjestön toiminnassa ja
135 järjestöarjessa.
- 136 – Tunnistetaan ja tiedostetaan alkuperän ja yhteiskuntaluokan vaikutus
137 toiminnan saavutettavuuteen ja toimitaan sen edistämiseksi.
- 138 – Edustajiston päätöksenteossa on mukana myös kansainvälisiä opiskelijoita.

139

140 **Edustajiston päätöksenteossa on mukana myös kansainvälisiä opiskelijoita.**
141 **(Pääsihteeri, epj, kv ja viestintä)**

- 142 – Tarjotaan edustajistoryhmille englanninkielisiä materiaaleja, jotta
143 edustajistoryhmät voivat viestiä toiminnastaan ja kuulla kansainvälisiä
144 opiskelijoita.
- 145 – Edustajiston koulutuksiin ja TYYn päättävien toimielimien infotilaisuuksiin
146 osallistuminen on mahdollista myös englanniksi.

- 147 – Kannustetaan opiskelijoita hakemaan TYYn päättäviin toimieliimiin laajasti
148 myös englanniksi.
149 – Järjestetään kansainvälisille edaattoreille tulkkaus suomesta englantiin
150 edustajiston kokouksiin.
151 – TYYn toimintaa ohjaavat dokumentit, edustajiston ja hallituksen kokousten
152 esityslistat ja päätösluettelot sekä kokousliitteet ovat saatavilla myös
153 englanniksi.
154 – Viestitään edustajiston kokouksista jo kokouksen aikana myös englanniksi
155 esimerkiksi Instagramissa.
156 – Linjataan vuosibudjetin teon yhteydessä, mitkä kaikki jatkuvan toiminnan
157 dokumentit halutaan käntää ja varataan käännöskuluihin sen mukaan
158 varoja budjetista.
159

160 2.3 Uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus

161 Turun Yliopiston ylioppilaskunta on kansainvälinen ja monikulttuurinen yhteisö,
162 sekä antirasistinen toimija. Kaikilla on oltava mahdollisuus olla osana
163 opiskelijayhteisöä ja TYYn toimintaa omasta uskonnosta, maailmankatsomuksesta
164 tai vakaumuksesta riippumatta. Toimintaympäristössä saattaa kuitenkin vallita yksi
165 vahva näkemys myös tiedostamatta. TYYn tulee luoda mahdollisuudet moninaisten
166 näkökulmien ja maailmankatsomusten esittämiselle sekä sen arvostukselle ja
167 kunnioittamiselle. Toimitaan rasismien ja muunlaisen syrjivän kohtelun
168 minimoimiseksi.

169 **Jokainen voi osallistua TYYn toimintaan huolimatta vakaumuksestaan tai**
170 **uskonnostaan.** (Sopo ja yv)

- 171 – Huomioidaan uskontojen ja vakaumusten moninaisuus sekä suhtaudutaan
172 niihin arvostavasti.
173 – Hiljentymisen ja oman uskonnon harjoittaminen yliopistolla on mahdollista.
174 – Kartoitetaan, onko yliopistolla riittävästi eri uskonnonharjoittajille sopivia
175 rauhallisia tiloja hiljentymistä varten.
176 – Tiedotetaan yliopistolta löytyvistä hiljentymiseen ja oman uskonnon
177 harjoittamiseen mahdollistavista paikoista jäsenille lukukausittain.
178

179 2.4 Poliittinen tai ammattiyhdistötoiminta

180 TYY on moniarvoinen ja poliittinen yhteisö, jonka sisällä näkemykset voivat usein
181 erota toisistaan vahvasti. Edustajistossa toimii niin puoluepoliittisesti sitoutuneita
182 kuin sitoutumattomia ryhmiä.

183 Ylioppilaskunnan yksi perustehtävä on "valmistaa opiskelijoita aktiiviseen,
184 valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen". TYYn piirissä toimii
185 puoluepoliittisesti sitoutunutta ja sitoutumatonta yhdistystoimintaa. TYY heijastaa
186 toiminnassaan edustajiston hyväksymiä kantoja.

187 Erilaiset poliittiset suuntaukset näkyvät monipuolisesti vaalien yhteydessä.
188 Kenenkään mielipidettä ei sivuuteta puoluekannan tai poliittiseen toimintaan
189 osallistumisen perusteella. (Pääsihteeri, epj ja edustajistoryhmät)

- 190 – Ylläpidetään TYYn tapahtumissa ja tilaisuuksissa avointa ja rakentavaa
191 keskustelukulttuuria.
- 192 – Kaikilla edustajiston jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa
193 mielipiteensä.

194
195 **Kaikilla edustajiston jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa**
196 **mielipiteensä.** (Pääsihteeri, epj ja edustajistoryhmät)

- 197 – Edustajiston kokouksissa ja niitä valmisteltavissa tapaamisissa kiinnitetään
198 huomiota puheenvuorojen jakautumiseen, asialliseen käytökseen ja
199 osallistumiseen sekä kannustavaan ilmapiiriin.
- 200 – Turvallisemman tilan periaatteita toteutetaan edustajiston kokouksissa.
- 201 – Edustajiston jäsenten ja varajäsenten ryhmäytymiseen ja tutustumiseen
202 panostetaan turvallisen ja hyvän ilmapiirin luomiseksi.
- 203 – TYYn toiminnassa ja viestinnässä annetaan tilaa eri mielipiteiden
204 esittämiselle, kunhan ne noudattavat lakia ja turvallisemman tilan
205 periaatteita.

206
207 **Kaikilla hallituksen jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa**
208 **mielipiteensä.** (Hpj)

- 209 – Hallitus luo omalle toimikaudelleen pelisäännöt siitä, miten turvallinen
210 ilmapiiri säilyy vaikeissakin poliittisissa keskusteluissa.
- 211 – Varmistetaan turvallinen ilmapiiri myös eriävälle mielipiteelle ja avoimelle
212 keskustelulle.

213
214
215

2.5 Perhe- ja hoivasuhteet

216 Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perhe- tai hoivasuhteista johtuen.
217 Perhesuhteilla tarkoitetaan henkilön puolisoa, lapsia, vanhempia ja sisaruksia. TYYn
218 jäseniin kuuluu suuri joukko perheellisiä opiskelijoita, jotka tasapainottelevat perhe-
219 elämän ja opiskelun sekä mahdollisen työn yhdistämisen kanssa. Perheellisellä
220 opiskelijalla tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijaa, jolla on huollettavana
221 alaikäinen lapsi tai lapsia.

222 **Ylioppilaskunta mahdollistaa jäsentensä osallistumisen toimintaan ja**
223 **päätöksentekoon vanhemmuudesta tai ikääntyvän tai sairastuneen muun**
224 **lähiomaisen hoitamisesta riippumatta.** (Sopo ja yv)

- 225 – Hyödynnetään SYL:n opasta perheellisten opiskelijoiden tukemiseen
- 226 – Mahdollistetaan perheellisten opiskelijoiden toistensa kohtaaminen
227 tapahtuman ja viestinnän avulla. Mahdollistetaan tällä tavalla
228 vertaistoiminnan löytäminen.

- 229 – Merkitään tapahtumakuvauksiin tieto perheystävällisyydestä.
230 – Kannustetaan järjestöjä järjestämään perheellisille sopivia tapahtumia.
231
232 **Opiskelijaravintoloissa on vaivatonta vierailta lasten kanssa. (Sopo ja yv)**
- 233 – Vaikutetaan Unicaan, jotta opiskelijaruokaloissa olisi syöttötuoleja sekä
234 edullisempia lapsille sopivia annoskokoja myynnissä
235
236 **Perheelliset ja hoivavelvoitteiset opiskelijat tuntevat paremmin mahdollisuudet**
237 **lähteä opiskelijavaihtoon ja harjoitteluun ulkomaille. (Sopo and kv)**
- 238 – Vaikutetaan yliopistoon, jotta Erasmus+ -tuet tulevat tutuiksi.
239
- 240 **2.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu, kehon sukupuolitetut piirteet ja**
241 **seksuaalinen suuntautuminen**
- 242 Ketään TYYn piirissä toimivaa henkilöä ei syrjitä tai häiritä sukupuolesta, sukupuolen
243 ilmaisusta, kehon sukupuolitetuista piirteistä tai seksuaalisesta suuntautumisesta
244 johtuen. Häirinnällä tarkoitetaan kaikkea epäoikeudenmukaista ei-toivottua
245 käytöstä, esimerkiksi seksuaalista häirintää tai kiusaamista. Epäoikeudenmukainen
246 käytös tarkoittaa kaikkea sitä käytöstä, mitä ei voida pitää yleisesti hyväksyttävänä
247 tai joka loukkaa tahallisesti tai tosiasiallisesti toista ihmistä tai ryhmää. TYY edistää
248 sukupuolisensitiivistä ajattelua purkamalla sukupuoleen ja sukupuolen ilmaisuun
249 liittyviä stereotyyppioita. Todellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat, kun
250 sukupuoli tai muut yksilöön liittyvät ominaisuudet tai piirteet eivät vaikeuta TYYssä
251 toimimista tai muodostu sille esteeksi.
- 252 **TYY huomioi toiminnassaan sukupuolen moninaisuuden. (Sopo, viestintä, kv ja yv)**
- 253 – Vältetään sukupuolisidonnaisia termejä ja sukupuolen perusteella
254 tapahtuvaa lokeroimista sukupuolittamista.
255 – Kyselylomakkeita tehdessä pohditaan sukupuolen kysymisen tarpeellisuutta.
256
257 **Oman sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen ilmaiseminen on mahdollista**
258 **sukupuolesta tai suuntautumisesta riippumatta. (Sopo ja yv)**
- 259 – Rohkaistaan keskusteluun seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta.
260 – Järjestetään jäsenille koulutuksia seksuaalisuuden ja sukupuolen
261 moninaisuuteen liittyen yhdessä yliopiston tasa-arvotoimikunnan kanssa.
262 – Osallistutaan seksuaalisuutta ja sukupuolen moninaisuutta käsitteleviin
263 kampanjoihin.
264
265 **Tapahtumiin ja tilaisuuksiin on turvallista osallistua sukupuolesta tai seksuaalisesta**
266 **suuntautumisesta riippumatta. (Tapahtuma ja yv)**
- 267 – TYYn tapahtumien cis-heteronormatiivisia ja sukupuolittuneita tapoja ja
268 perinteitä kartoitetaan ja niiden normatiivisuutta puretaan ja muokataan.

- 269 – TYYn järjestämissä tapahtumissa on ilmoitettu taho, johon voi olla
270 yhteydessä, mikäli ei koe tapahtumaa tai tilaisuutta turvalliseksi.

271

272

273

2.7 Terveystila ja vammaisuus

274 Yliopiston toimintaympäristöä ei ole täysin suunniteltu opiskelijoiden toimintakyvyn
275 moninaisuus huomioiden. Opiskelija voi kohdata esimerkiksi vammaisuuden vuoksi
276 puutteita yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa myös
277 ylioppilaskuntaa tekemään kohtuullisia mukautuksia vammaisten ihmisten
278 yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. TYY pyrkii edistämään esteettömyyden
279 periaatteita niin rakentamisen, osallistumisen kuin palveluidenkin tasolla, sekä
280 omassa toiminnassaan että vaikuttamistyössä ulkopuolisiin tahoihin.

281 Esteitä opiskelijoille voivat aiheuttaa rakennettu ympäristö sekä puutteelliset
282 tukipalvelut, jotka ovat edellytys yhdenvertaiselle opiskelulle ja toimimiselle
283 yliopistoyhteisössä.

284 **TYYn tilat ovat saavutettavia ja esteettömiä. (Pääsihteeri, tilavastaava, sopo ja yv)**

- 285 – Tiloja remontoidessa suositaan esteettömiä ratkaisuja, joita pyritään
286 toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.
- 287 – Uusia tiloja hankittaessa varmistetaan tilojen esteettömyys ja pyritään
288 valitsemaan esteettömin vaihtoehto.
- 289 – Parannetaan esteettömyyttä TYYn tiloissa esteettömyyskartoituksen
290 pohjalta.
- 291 – Vakiinnutetaan TYYn tapahtumiin saavutettavuusmerkintöjen käyttäminen.
- 292 – Ohjeistetaan järjestöjä viestimään tapahtumien saavutettavuudesta valmiilla
293 tekstipohjilla, kun tapahtuma järjestetään TYYn tilassa.
- 294 – TYY puuttuu yliopistoyhteisössä ilmenevään ableismiin.

295

296 **Opiskelijat hakevat ja saavat apua mielenterveyden ongelmiin varhaisessa**
297 **vaiheessa. Omasta mielenterveysongelmasta puhuminen ei leimaa puhujaa. (Sopo,**
298 **kv ja yv)**

- 299 – Vaikutetaan YTHS:n mielenterveyspuolen riittävien resurssien turvaamiseksi.
- 300 – Tuodaan esiin kampuskaupungeissa toimivia eri mielenterveyspalveluita
301 tarjoavia tahoja.
- 302 – Viestitään mielenterveyspalveluista ja -asioiden käsittelystä myös
303 englanniksi.
- 304 – Järjestetään opiskelijoiden mielenterveysongelmia käsitteleviä kampanjoita
305 ja osallistutaan vuosittaiseen opiskelijoiden mielenterveysviikkoon.
- 306 – Kannustetaan järjestöjä mukaan kampanjoihin sekä osallistumaan vuosittain
307 opiskelijoiden mielenterveysviikkoon.
- 308 – Rakennetaan opiskelijoiden mielenterveydestä puhumisen kulttuuria ja
309 koulutetaan opiskelijoita asian puheeksi ottamisesta.

310

311 **Vammaisuus ei ole opiskelijavaihdon tai ulkomaanharjoittelun este (kv, sopo)**

- 312 – Lisätään tietoa Erasmus+ -vaihtoista ja apurahoista
313 – Vaikutetaan opiskelija-asumisen esteettömyyteen kampuskaupungeissa
314

315 **3. Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY)**

316 Tämän osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat ennen kaikkea TYYtä työnantajana
317 sekä toiminta- ja työyhteisönä. TYYn nimellä toimivia tahoja ovat TYYn edustajisto,
318 hallitus, siivet ja työntekijät, sekä hallituksen ja edustajiston nimittämät toimikunnat
319 ja työryhmät.

320 **3.1. TYYn toimintayhteisö**

321 **TYYN toiminta on saavutettavaa** (sopo, häirintäyhdyshenkilöt, pääsektori)

- 322 – Jokainen TYYn toiminnassa mukana oleva koulutetaan yhdenvertaisuudesta
323 ja sen edistämisestä.
324 – TYYn toiminnassa mukana olevia koulutetaan siitä, miten toimia
325 havaitessaan tai kokiessaan vihapuhetta, häirintää, syrjintää tai rasismia.
326 – Luodaan TYYn sivuille yhdenvertaisuuden palautelomake, johon
327 huomaamastaan epäkohdasta voi ilmoittaa anonyymisti. Tehdään selväksi
328 palautteen antajille, mikä on anonyymin ja nimellä annetun palautteen ero.
329

330 **Kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea mukaan ja tulla valituksi TYYn**
331 **toimintaan.** (pääsektori, hallinto- ja järjestösektori, viestintäsektori)

- 332 – Hakukuulutuksista viestitään monikanavaisesti ja -kielisesti.
333 – Edustajistovaaleissa kannustetaan vaaliryhmiä kiinnittämään huomiota
334 saavutettavaan viestintään ja oman ehdokasjoukon moninaisuuteen.
335 – TYY ja keskusvaalilautakunta puuttuvat mahdolliseen syrjivään tai
336 epäasialliseen edustajistovaalikampanjointiin tai -mainostamiseen.
337 Puuttumiseen on keinoja ja ohjeistukset.
338 – Avataan ehdokasasettelun, hallitusvalinnan ja muiden henkilövalintojen
339 käytäntöjä TYYn viestintäkanavissa.
340 – Valinta- ja rekrytointitilanteissa sovelletaan hakukriteereitä yhdenvertaisesti,
341 jotta suojatut henkilökohtaiset ominaisuudet eivät vaikuta valintoihin.
342

343 **TYYN viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.** (viestintäsektori)

- 344 – TYYn viestinnässä huomioidaan materiaalien luettavuus, kuten kontrastit ja
345 värien erottuminen. Sähköiset materiaalit tuotetaan lukulaitteille sopiviksi.
346 – Viestitään toiminnasta ja tapahtumista kattavasti myös englanniksi.
347 – TYYn nettisivuja päivitettäessä päivitetään suomenkielinen ja
348 englanninkielinen osio yhtä aikaa.
349 – TYYn viestinnässä ei käytetä stereotyyppittelevää kieltä tai kielikuvia
350 esimerkiksi eri oppialoja, kulttuureja tai vähemmistöjä koskien tai puhuta
351 vakaumuksista loukkaavasti.

352

353 **Asiakirjojen ja esitysten valmistelu on avointa.** (pääsektori, hallinto- ja järjestösektori)

- 354 – Julkaistaan hallituksen ja edustajiston kokousten esityslistat ja julkiset
355 liitetiedostot TYYn nettisivuilla ajoissa ennen kokousta, mikäli ne eivät sisällä
356 henkilötietoja.
357 – Tarjotaan jäsenille tilaisuuksia osallistua asiakirjojen valmisteluun esimerkiksi
358 kyselyiden ja workshopien muodossa
359

360 **TYY tarjoaa opiskelijalle riittävät palvelut opiskelupaikkakunnasta riippumatta.**
361 (pääsektori, järjestösektori, Satakunnan opiskelijakoordinaattori)

- 362 – Satakunnan kampusten opiskelijat saavuttavia palveluita ja palveluiden
363 tarpeita kartoitetaan ja kehitetään kartoitusten mukaisesti.
364 – Kommunikaatiotapoja kehitetään kampusten välillä.
365 – Hybridiosallistumismahdollisuus järjestetään tapahtumissa ja koulutuksissa
366 sitä välttämättä tarvitseville.
367

368 **Kaikki opiskelijat tuntevat itsensä tervetulleiksi yliopistoyhteisöön.**
369 (tuutorintisektori)

- 370 – TYYn tuutorivastaava ja yhdenvertaisuusvastaava kouluttavat järjestöjen
371 tuutorivastaavia ja tuutoreita opiskelijoiden moninaisuudesta,
372 sosioekonomisista taustoista, erilaisista vähemmistöistä ja niiden
373 huomioimisesta yliopistoyhteisössä sekä moniperustaisesta syrjinnästä.
374

375 **Kaikki opiskelijat saavat tukea myös muissa kuin opiskeluun liittyvissä asioissa.**
376 (soposektori)

- 377 – Hyödynnetään yhteistyötahojen tapahtumia ja kampanjoita tietoisuuden ja
378 vertaistoiminnan lisäämiseksi.
379 – Opiskelijoita opastetaan hyödyntämään ja käyttämään matalan kynnyksen
380 mielenterveyspalveluita, kuten Mielen päällä -toimintaa, OpintoVartua ja
381 mielenterveyspolkua.
382
383

384 **3.2 TYY työyhteisönä**

385 **Jokainen TYYn toimistolla työskentelevä tuntee yhdenvertaisuusohjelman sisällön**
386 **ja tietää, kuinka edistää sen tavoitteita omassa toiminnassaan.** (soposektori,
387 pääsektori)

- 388 – Järjestetään työntekijöille ja uudelle hallitukselle vuoden vaihteessa
389 yhdenvertaisuuskoulutus.
390 – Uusi työntekijä perehdytetään TYYn yhdenvertaisuusohjelmasta.
391 – Koulutetaan toimiston väkeä vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tarpeen
392 mukaan yhdenvertaisuusasioista.
393

394 TYYn toimiston väki kartuttaa osaamistaan yhdenvertaisuudesta vuosittain
395 yhdenvertaisuusasioiden kehittämiseksi. (Yhdenvertaisuussektori)

- 396 – TYYn tuutorivastaava ja yhdenvertaisuusvastaava kouluttavat järjestöjen
397 tuutorivastaavia ja tuutoreita opiskelijoiden moninaisuudesta,
398 sosioekonomisista taustoista, erilaisista vähemmistöistä ja niiden
399 huomioimisesta yliopistoyhteisössä sekä moniperustaisesta syrjinnästä.
- 400 – TYYn toiminnassa hyödynnetään ulkopuolisten tahojen yhdenvertaisuustyön
401 tueksi laatimaa materiaalia ja koulutuksia.
- 402 – Jokainen sektori seuraa ja kehittää yhdenvertaisuustoimintaansa vuosittain
403 ja raportoii näistä vuosikertomukseensa.

404
405
406

4. Järjestöt

407 Merkittävä osa opiskelijatoiminnasta ja -kulttuurista tapahtuu järjestöissä, joten
408 järjestöt ovat hyvin keskeisiä toimijoita yhdenvertaisuuden edistämisessä. Tämän
409 osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat sekä TYYn että järjestöjen toimintaa. TYYtä
410 koskevissa kohdissa korostuu ylioppilaskunnan rooli järjestötoimijoiden
411 kouluttajana ja neuvonta- ja tukipalveluiden tarjoajana. Järjestöjä koulutetaan ja
412 tuetaan erityisesti tapahtumien järjestämisessä, viestinnässä, jäsenten
413 yhdenvertaisessa kohtelussa sekä avoimen ja syrjimättömän ilmapiirin luomisessa.

414 Tärkeimmät TYYn käytettävissä olevat keinot yhdenvertaisuuden edistämiseksi
415 järjestöissä ovat kouluttaminen, järjestöjen tueksi laadittava yhdenvertaisuusopas,
416 turvallisemman tilan periaatteet ja järjestöjen toiminta-avustushakemusten
417 pisteytys. Järjestöjä koskevat tavoitteet ja vastuut ovat ohjeellisia, mutta niitä
418 voidaan hyödyntää toiminta-avustusten myöntöperusteissa. Kun toimenpiteissä
419 puhutaan järjestöjen ohjeistamisesta, tukemisesta tai kannustamisesta, viitataan
420 ennen kaikkea yhdenvertaisuusoppaaseen ja koulutuksiin. Turvallisemman tilan
421 periaatteilla järjestöjä tuetaan yhdenvertaisen ja turvallisen ilmapiirin luomisessa.

422

4.1 Järjestöyhteisö

424 Järjestöt saavat riittävästi tukea ja kannustusta yhdenvertaisen toiminnan
425 toteuttamiseen. (sopo, järjestöt, yv, avustustoimikunta)

- 426 – Kannustetaan järjestöjä nimeämään hallituksestaan
427 yhdenvertaisuusvastaavat.
- 428 – Koulutetaan järjestöt TYYn yhdenvertaisuusoppaasta ja annetaan neuvoja
429 yhdenvertaisuuden monipuoliseen huomioimiseen. ja häirintätilanteisiin
430 puuttumisesta.
- 431 – Järjestöt tietävät, ketkä vastaavat yhdenvertaisuusasioista TYYssä.
- 432 – Yhdenvertaisuusopas on helposti saavutettavissa suomeksi ja englanniksi.
- 433 – Huomioidaan yhdenvertaisuusnäkökohdat läpileikkaavasti muissa
434 järjestöjen koulutuksissa.

- 435 – Toiminta-avustushakemusten pisteytyksessä otetaan huomioon järjestöjen
436 yhdenvertaisuustoimet tämän ohjelman mukaisesti.
437 – Keskustellaan yhdenvertaisuusasioista sosiaalipoliittisten vastaavien
438 neuvostossa, joihin kutsutaan myös järjestöjen yhdenvertaisuusvastaavat.
439

440 **Järjestöissä vallitsee avoin ilmapiiri ja keskustelukulttuuri. (sopo ja yv)**

- 441 – Koulutetaan ja kannustetaan järjestöjä luomaan itselleen
442 yhdenvertaisuussuunnitelma tai -kartoitus, sekä sopimaan siihen liittyvästä
443 vuosittaisesta seurannasta.
444 – Tuetaan järjestöjä sisäisten ristiriitatilanteiden käsittelyssä tarjoamalla
445 neuvontaa ja keskusteluapua tarvittaessa.
446 – Ohjeistetaan järjestöjä tiedottamaan TYU:n häirintäyhdyshenkilöistä ja
447 asettamaan heidän yhteystietonsa näkyvälle paikalle järjestön toiminnassa.
448 – Ohjeistetaan järjestöjä yhdenvertaisuusasioita koskevan palautteen
449 keräämisessä ja käsittelyssä.
450 – Koulutetaan järjestöjä tiedostamaan ja huomaamaan toimintansa
451 yhdenvertaisuutta edistävät ja heikentävät tekijät.
452

453 **Opiskelijat voivat osallistua järjestötoimintaan henkilökohtaisista**
454 **ominaisuuksistaan ja terveydentilastaan riippumatta. (sopo, järjestöt ja yv)**

- 455 – Edistetään järjestöjen ymmärrystä opiskelijoiden moninaisuudesta sekä
456 järjestötoiminnan saavutettavuudesta koulutusten ja viestinnän avulla.
457 – Kannustetaan järjestöjä tekemään yhteistyötä esteettömyyssuunnittelijan
458 kanssa.
459

460 **Mielenterveyden ongelmista kärsivät saavat tukea opiskelutovereiltaan. (sopo,**
461 **järjestöt, yv)**

- 462 – Jaetaan järjestötoimijoille ja muille opiskelijoille materiaalia, ja järjestetään
463 koulutus, jossa käsitellään puheeksiottamista ja toimimista tilanteessa, jossa
464 on huolestunut opiskelutoverinsa hyvinvoinnista.
465 – Koulutetaan ja tuetaan tiedekuntajärjestöjä, jotta mielenterveysasioista
466 kommunikointi tiedekunnille helpottuisi.
467 – Lisätään järjestöjen ja yliopiston keskinäistä tietoutta, esimerkiksi viestimällä
468 Mielen päällä -hankkeesta ja OpintoVartusta.
469

470 **Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua opiskelijatoimintaan**
471 **opiskelupaikkakunnasta ja varallisuudesta riippumatta. (Satakunta, järjestöt)**

- 472 – Ylläpidetään ja kehitetään keskusteluyhteyksiä Satakunnan kampusten
473 järjestöjen kanssa.
474 – Kannustetaan järjestöjä järjestämään maksuttomia tapahtumia ja
475 tarjoamaan monipuolisia osallistumisen tapoja, kuten hybridiosallistuminen.

476 – Kannustetaan järjestöjä järjestämään tapahtumia siten, että niihin voi
477 osallistua vähävaraisena esimerkiksi halvempien vaihtoehtojen,
478 vähävaraisuusalennuksien tai vapaaehtoisten tukimaksujen kautta.
479

480 **Järjestöt kiinnittävät edunvalvonnassaan huomiota opiskelun saavutettavuuteen.**
481 (sopo, kopo, yv)

482 – Koulutetaan järjestökopoja huomioimaan edunvalvontatyössään erityisesti
483 opetusmenetelmien ja -tilojen saavutettavuus.

484 – Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille opiskelutilojen saavutettavuusasiat
485 ja viemään niitä eteenpäin.
486

487 **Järjestöjen tilat ovat saavutettavia.** (sopo, järjestöt, yv)

488 – Tuetaan ja neuvotaan järjestöjä tilojensa sosiaalisen ja fyysisen
489 saavutettavuuden parantamisessa.

490 – Vaikutetaan yliopistoon esteettömien järjestötilojen puolesta.

491 – Kannustetaan järjestöjä edistämään järjestötilojen saavutettavuutta.
492

493 **4.2 Tapahtumat ja turvallisempi tila**

494 Turvallisempi tila tarkoittaa, että pyritään mahdollistamaan kaikille vapaus olla oma
495 itsensä ja olla osallinen toiminnassa. Turvallisemmassa tilassa häirintää ehkäistään
496 ja siihen puututaan. Häirintää on mikä tahansa toiminta tai käytös, joka on toista
497 alistavaa, vihamielisen ja epämiellyttävän ilmapiirin luomista tai ihmisen tai
498 ihmisryhmän uhkailua. Periaatteiden tarkoitus on lisätä TYYssä ja sen järjestöissä
499 toimimisen turvallisuutta. Turvallisemman tilan periaatteet ohjaavat jäseniä,
500 tapahtumaosallistujia tai muuta rajattua ihmisryhmää, jonka kesken niihin
501 vaikutetaan ja sitoudutaan. Järjestöt voivat myös käyttää toiminnassaan henkilöitä,
502 jotka vastaavat toiminnan yhdenvertaisuudesta tapahtumakohtaisesti.

503 **Turvallisemman tilan periaatteet ovat laajasti käytössä yliopistoyhteisössä.** (sopo, yv,
504 järjestöt)

505 – Järjestöt luovat oman turvallisemman tilan periaatteensa yhteisöä
506 osallistavasti ja erilaiset toimintaympäristöt huomioon ottaen.

507 – TYY päivittää omat turvallisemman tilan periaatteensa vähintään
508 ohjelmanpäivityksen yhteydessä, ja ne löytyvät helposti nettisivuilta.

509 – Turvallisemman tilan periaatteita käytetään kaikissa tapahtumissa, ja ne ovat
510 näkyvästi saatavilla.
511

512 **Tapahtumissa ei painosteta päihteiden käyttöön.** (sopo, yv)

513 – Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan päihteettömyys huomioon jo tapahtumien
514 suunnitteluvaiheessa.

515 – Kannustetaan järjestöjä järjestämään päihteettömiä tapahtumia.

- 516 – Herätetään esimerkiksi koulutusten yhteydessä keskustelua
517 alkoholikulttuurista ja alkoholin käytöstä.
518

519 **Järjestöt tietävät, mitä TYYn häirintäyhdyshenkilöt tekevät ja osaavat hyödyntää**
520 **heitä toiminnassaan. (sopo)**

- 521 – Koulutetaan järjestöjä vuosittain TYYn häirintäyhdyshenkilöistä ja heidän
522 toiminnastaan.
523 – Ohjeistetaan järjestöjä käsittelemään kiusaamis- ja syrjintätapaukset
524 välittömästi, jos sen kaltaista toimintaa ilmenee tapahtumassa ja
525 toiminnassa.
526 – Kannustetaan järjestöjä tekemään omat häirintätilanteisiin puuttumisen
527 periaatteet, ja ohjeistetaan järjestöoppaassa asiasta.
528

529 **Järjestöjen tapahtumissa tarkkaillaan yhdenvertaisuutta (sopo, yv, järjestöt)**

- 530 – Hallitukset vastaavat yhdenvertaisuusvastaavien, häirintäyhdyshenkilöiden
531 tai turvahenkilöiden nimeämisestä tapahtumakohtaisesti.
532 – Yhdenvertaisuusvastaavat eivät toimi yksin.
533 – Vastuuhenkilön yhteystiedoista on tiedotettu selkeästi tapahtuman
534 osallistujille, jotta he voivat tarvittaessa ilmoittaa havainnoistaan tai
535 kokemuksistaan tarkkailijalle.
536 – Yhdenvertaisuusvastaava ei ryhdy jatkotoimenpiteisiin ilman suostumusta.
537 – Kartoitetaan, kuka tai ketkä voivat toimia häirintäyhdyshenkilö -nimikkeen
538 alla, jottei sitä väärinkäytetä ja se säilyttää merkityksensä.
539

540 **Tapahtumissa ei esiinny kiusaamista, syrjintää, häirintää eikä rasismia. (sopo, yv)**

- 541 – Koulutetaan järjestöjä siitä, miten toimia havaitessaan tai kokiessaan
542 vihapuhetta, häirintää, syrjintää tai rasismia järjestön tapahtumissa.
543 – Ohjeistetaan järjestöjä ja heidän jäseniään olemaan yhteydessä TYYn
544 häirintäyhdyshenkilöihin tällaisissa tilanteissa.
545 – Ohjeistetaan järjestöjä järjestämään anonyymi palautemahdollisuus
546 tapahtumien yhteyteen, jonka avulla voi matalalla kynnyksellä ilmoittaa
547 epäasiallisesta käytöksestä.
548

549 **Tapahtumat ovat fyysisesti ja sosiaalisesti saavutettavia. (sopo, yv)**

- 550 – Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan eri saavutettavuusnäkökulmat huomioon
551 tapahtuman suunnittelussa ja tapahtumapaikkaa valitessa.
552 – Ohjeistetaan järjestöjä huomioimaan tapahtumien tarjoiluissa poikkeavat
553 ruokavaliot vähintään silloin, kun ne ovat etukäteen tiedossa.
554 – Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtumatilojen fyysisestä
555 saavutettavuudesta jo tapahtumakutsussa.
556 – Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtuman säännöistä ja
557 palautemahdollisuudesta jo tapahtumakutsussa.
558

559 **Jokaiselle opiskelijalle on tarjolla mielekästä toimintaa opiskelijayhteisössä.** (sopo,
560 järjestöt ja yv)

- 561 – Kannustetaan järjestöjä järjestämään monipuolisesti erisisältöisiä ja -aikaisia
- 562 tapahtumia.
- 563 – Kannustetaan järjestöjä seuraamaan ja kartoittamaan jäsenistönsä tarpeita.
- 564 – Kannustetaan järjestöjä markkinoimaan tapahtumista ja toiminnastaan
- 565 laajasti eri viestintäkanavilla, jotta mahdolliset uudet jäsenet voivat löytää
- 566 järjestön toiminnan.
- 567 – Järjestöjen toiminnasta tiedotetaan laajasti eri viestintäkanavilla.
- 568 – Kannustetaan järjestöjä ja jäseniä seuraamaan TYU:n viestintäkanavia.
- 569

570 **Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla toimintaa myös muissa kuin kansainvälisille**
571 **opiskelijoille suunnatuissa järjestöissä.** (kv)

- 572 – Kannustetaan järjestöjä järjestämään kaksikielisiä (suomi ja englanti)
- 573 tapahtumia ja tiedottamaan niistä myös kaksikielisesti.
- 574 – Toimitaan roolimallina kaksikielisessä viestinnässä järjestöille.
- 575 – Kannustetaan järjestöjä huomioimaan kansainväliset opiskelijat
- 576 suomenkielisissä tapahtumissa esimerkiksi tulkkamalla heille tapahtuman
- 577 keskeiset asiat.
- 578 – Kannustetaan kv-tuutoreita integroimaan kansainväliset opiskelijat osaksi
- 579 järjestöjä esimerkin kautta.
- 580 – Kannustetaan järjestöjä kartoittamaan ei suomea puhuvien jäsenten määrä
- 581 toiminnassaan ja arvioimaan englanninkielisen viestinnän lisäämistä
- 582 esimerkiksi kuukausittaisen englanninkielisen koontiviestin avulla.
- 583 – Ohjeistetaan ainejärjestöjä ja kv-tuutoreita lukukausien alussa
- 584 kansainvälisten opiskelijoiden tavoittamiseksi.
- 585

586 **4.3 Viestintä**

587 **Järjestöjen viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.** (viestintä, yv)

- 588 – Koulutetaan ja ohjeistetaan järjestötoimijoita opiskelijoiden moninaisuuden
- 589 huomioimisesta viestinnässä.
- 590 – Ohjeistetaan järjestötoimijoita viestinnän visuaalisesta saavutettavuudesta.
- 591 – Muistutetaan järjestöjä englanninkielisen nettisivuosuuden päivittämisestä
- 592 vuosittain.
- 593 – Kannustetaan järjestöjä viestimään englanniksi kaikesta, mikä voi koskea ei
- 594 suomea puhuvia opiskelijoita.
- 595 – Viestitään vaaleista kaksikielisesti suomeksi ja englanniksi.
- 596

597 **Viestinnässä ei puhuta kenestäkään loukkaavasti.** (kv, järjestöt)

- 598 – Ohjeistetaan järjestöjä olemaan käyttämättä sukupuolittunutta,
- 599 stereotyyppittelevää, rassistista ja muuten syrjivää kieltä tai kuvastoa.

- 600 – Käsitellään järjestöjen viestinnästä tullut palaute tarvittaessa asianosaisten
601 järjestöjen kanssa.
602

603 5. Yliopisto ja yhteiskunta

604 Opiskelijoiden edunvalvojana TYYllä on velvollisuus tarkkailla ja omilla toimillaan
605 edistää yhdenvertaisuuden toteutumista yliopistossa. Yliopiston tulee kohdella
606 opiskelijoita yhdenvertaisesti, tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja
607 huolehtia myös riittävästä opiskelun tukipalveluista. Tämän kohdan tavoitteet
608 toimivat TYYlle edunvalvonnan ohjenuorina.

609 Ylioppilaskuntana TYY on myös aktiivinen yhteiskunnallinen toimija, joka osallistuu
610 julkiseen keskusteluun yliopistoyhteisön ulkopuolella. Yhdenvertainen,
611 saavutettava ja syrjimätön yhteiskunta edistää sekä opiskelijoiden että muiden
612 yksilöiden osallisuutta ja yhteiskunnallisia pyrkimyksiä.

613 5.1 Yliopisto

614 **Opiskelijat osallistuvat yliopiston yhdenvertaisuustyöhön.** (sopo, yv)

- 615 – Osallistutaan yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman
616 tekemiseen, ja valvotaan sen toteutumista.
617 – Pidetään huolta, että opiskelijoita osallistetaan suunnitelman tekemiseen
618 laajasti.
619 – Opiskelijat osallistuvat yliopiston kehittämiseen yliopiston eri yksiköissä
620 kaikissa tiedekunnissa. (sopo, kopo)
621 – Kannustetaan opiskelijoita lähtemään mukaan eri työryhmiin ja -elimiin.
622 – Vaikutetaan siihen, että opiskelijat ovat edustettuina ja huomioidaan eri
623 toimiryhmissä mahdollisimman kattavasti.

624
625 **Koulutus on järjestetty saavutettavasti.** (sopo, kopo, yv)

- 626 – Osallistutaan saavutettavuutta ja yksilöllisiä opiskelujärjestelyjä koskevan
627 ohjeiston laadintaan ja valvotaan sen toteutumista.
628 – Informoidaan opiskelijoita opiskelujärjestelyistä TYYn nettisivuilla.
629 – Lisätään opiskelijoiden tietoisuutta yliopistolla erityisjärjestelyistä.
630 – Edistetään sitä, että yliopiston tietokoneet tukisivat lukulaitteita ja muita
631 esteettömyyden apuohjelmia.
632 – Edistetään yksilöllisiä oppijoita hyödyttäviä, joustavia ja monipuolisia
633 opintosuoritusmahdollisuuksia.

634
635 **Yliopisto on saavutettava ja esteetön ympäristö.** (sopo ja yv)

- 636 – Edistetään yliopiston kyltityksen muokkaamista saavutettavaksi
637 näkövammaisille ja ei suomea puhuville.
638 – Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa saavutettavuutta heikentävät paikat.
639 – Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa ratkaisuja, joilla yliopistonmäestä ja
640 muista yliopiston esteellisistä paikoista saadaan saavutettavampi
641 liikkumisrajoitteisille.

- 642 – Vaikutetaan sukupuolineutraalien wc-tilojen ja pukuhuoneiden lisäämiseksi
643 kampuksella ja korkeakoulun liikuntapalveluissa.
644 – Edistetään yliopiston intranetin saavutettavuuden parantamista välittämällä
645 aktiivisesti TYU:n tietoon tulevaa, intranettiä koskevaa palautetta yliopistolle.
646 – Tehdään aktiivista yhteistyötä yliopiston viestinnän kanssa, jotta informaatio
647 tavoittaa laajasti opiskelijat.
648

649 **Erilaisista taustoista tuleviin opiskelijoihin suhtaudutaan opetus- ja**
650 **tuutorointitilanteissa avoimesti. (sopo, kopo)**

- 651 – Vaikutetaan niin, että yliopisto ja tiedekunta korostavat jo johdantoluennoilla,
652 että yliopistoelämään kuuluu kanssaihminen kunnioittaminen ja
653 moninaisuuden hyväksyminen.
654 – Tehdään yhdenvertaisuusasioista helposti lähestyttäviä ja integroidaan ne
655 arkeen esimerkiksi matalan kynnyksen kampanjan avulla lukuvuoden alussa.
656 – Edistetään sitä, että yliopisto kysyy säännöllisesti opiskelijoilta, ovatko nämä
657 kohdanneet tai havainneet opetustilanteissa syrjintää, loukkaavaa puhetta,
658 rasismia, seksismiä tai muuta vastaavaa.
659 – Varmistetaan, että opiskelijoiden ongelmallisiksi kokemat tilanteet tulevat
660 tarvittaessa käsitellyiksi asianosaisen/asianosaisien kanssa.
661

662 **Ketään ei kiusata yliopistolla. Kiusaamistapaukset tulevat ilmi ja ne selvitetään**
663 **asiallisesti. (sopo, yv)**

- 664 – Varmistetaan, että yliopistolla on helposti saatavilla tietoa siitä, kuinka toimia,
665 jos kohtaa kiusaamista omakohtaisesti tai muiden kohdalla.
666 – Käsitellään mahdolliset kiusaamistapaukset OpintoVartu-mallia ja sovittelua
667 hyödyntäen.
668 – Tarjotaan tukea ja ohjausta kiusatuiksi tulleille.
669 – Järjestetään korkeakoulukiusaamisen vastainen kampanja vuosittain.
670

671 **Mielenterveyden ongelmat eivät muodostu opiskelun esteeksi. (sopo, yv)**

- 672 – Edistetään riittäviä opintopsykologiresursseja ja matalan kynnyksen
673 opiskelun tuen palveluiden saatavuutta.
674 – Edistetään mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyä opiskelutaitojen
675 tukemiseen tähtäävän opetuksen sisällyttämistä opintojen ohjaukseen.
676 – Tiedotetaan Kelan tuista, joihin opiskelijat eri elämäntilanteissa ovat
677 oikeutettuja, jotta he osaavat hakea ja käyttää niitä.
678 – Viestitään OpintoVartun tarjoamista palveluista ja kannustetaan järjestöjä
679 viestimään opiskelua tukevista palveluista jäsenistölleen.
680

681 **Perheen ja opiskelun pystyy vaivattomasti sovittamaan yhteen. (sopo, kopo, yv)**

- 682 – Kannustetaan opetushenkilökuntaa suhtautumaan myönteisesti lasten
683 läsnäoloon opetustilanteissa.

- 684 – Selvitetään ja edistetään lyhytaikaisia lastenhoitomahdollisuuksia
685 luentoaikoina.
686 – Edistetään sitä, että opetushenkilökunta tiedottaa kurssikuvauksissa myös
687 mahdollisten kurssiin liittyvien pienryhmien aikatauluista.
688

689 **Opiskelijat ovat tasa-arvoisessa asemassa taustastaan tai ulkoisista tekijöistä**
690 **riippumatta.** (sopo, kopo ja yv)

- 691 – Yliopisto antaa erityistä tukea sitä tarvitseville.
692 – Kannustetaan yliopistoa siirtymään sukupuolisensitiiviseen
693 kommunikointiin.
694 – Koulutetaan yliopistoa stereotyyppioista ja yhdenvertaisuuden edistämisen
695 toimialoista.
696

697 **Erilaiset kulttuurit nähdään tiedeyhteisön vahvuutena. Yliopistolla on**
698 **nollatoleranssi rasismiin.** (sopo, yv)

- 699 – Kartoitetaan, onko yliopistolla selvät käytännöt rasismitapauksiin
700 puuttumiseksi sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kohdalla.
701

702 **Kansainväliset opiskelijat saavat riittävästi tukea suomalaisessa tiedeyhteisössä**
703 **toimimiseen.** (sopo, kopo, kv)

- 704 – Suunnitellaan kansainvälisten opiskelijoiden tuutorointia yhdessä yliopiston
705 kanssa.
706 – Edistetään englanninkielisen opetuksen laadun ja tarjonnan kehittämistä
707 rinnakkain muiden kotimaisten ja vieraiden kielten kanssa eri oppiaineissa.
708 – Edistetään riittävän suomen kielen opetuksen tarjoamista kansainvälisille
709 opiskelijoille.
710

711 **5.2 Yhteiskunta**

712 **TYU vaikuttaa yhdenvertaisen yhteiskunnan kehitykseen.** (sopo, pj, yv)

- 713 – Osallistutaan yhdenvertaisuuden edistämiseen tähtääviin kampanjoihin ja
714 tempauksiin, kuten Prideille, tai rasisminvastaiseen toimintaan kutsuen
715 järjestöt mukaan.
716 – Pidetään julkisessa keskustelussa ja lausunnoissa esillä
717 yhdenvertaisuusnäkökulmia.
718 – TYU puuttuu seksismiin, homofobiaan, transfobiaan sekä muihin vastaaviin
719 syrjinnän muotoihin.
720

721 **Opiskelija-asumisessa erityisryhmät huomioidaan läpileikkaavasti.** (sopo, yv)

- 722 – Opiskelija-asumiseen liittyvässä vaikutustyössä painotetaan erityisryhmien
723 huomiointia ja esteettömyyttä.

- 724 – Vaikutetaan TYSiin ja yliopistoon kohtuullisen asuntomäärän takaamiseksi
725 kansainvälisille opiskelijoille.
726

727 6. Ohjelman toteutumisen arviointi

728 Yhdenvertaisuusohjelman toteutumista seurataan vuosittain. Kattava tarkastelu
729 tavoitteiden toteutumisesta tehdään puolivuotiskatsauksen ja
730 toimintakertomuksen yhteydessä. Päävastuu seurannasta on hallituksen
731 yhdenvertaisuusvastaavalla ja toissijainen vastuu sosiaalipoliittisella asiantuntijalla,
732 jotka arvioivat tavoitteiden pitkäjänteistä toteutumista TYyn muun toimiston
733 avustuksella. Puolivuotiskatsauksen yhteydessä tehtävän arvioinnin lisäksi
734 toimintakertomuksessa on yhdenvertaisuutta käsittelevä osio, jonka laatii
735 hallituksen yhdenvertaisuusvastaava kautensa päätteeksi.

736 Tavoitteita voidaan arvioida kolmiportaisesti sen mukaan, kuinka hyvin ne ovat
737 kehittyneet koko ohjelmakauden aikana. Konkreettisempien toimenpiteiden
738 toteutuminen arvioidaan asteikolla toteutunut - osittain toteutunut - ei toteutunut
739 jokaisen kalenterivuoden osalta. Jotta seuranta olisi helpompaa tulevana vuosina,
740 voidaan seurantaraporttiin kirjoittaa sanallisesti, miten toimenpide on edennyt ja
741 mitä toimenpidettä edistääksemme tulisi seuraavaksi tehdä. Eri vuosina tehtävät
742 arviot toteutumisesta kirjataan yhteen dokumenttiin. Syvällisempi arviointi
743 ohjelman etenemisestä toimitetaan ohjelmakauden puolivälissä ja lopuksi
744 edustajistolle joko hallituksen puolivuotiskatsauksen tai syyskauden ensimmäisen
745 kokouksen yhteydessä. Välivuosina etenemistä kuvaillaan toimintakertomuksissa
746 lyhyemmin.